

Kahden psykologin viran perustaminen vammaispalvelujen osaamiskeskukseen

Ahall 23.10.2023 § 331
860/01.01.00/2022

Valmistelija: Perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja Kati Kantanen puh. 044 740 1951, kati.kantanen(at)pshyvointialue.fi

Hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilöstö on virkasuhteessa tai työsopimussuhteessa hyvinvointialueeseen. Virkasuhteesta ja työsopimussuhteesta sekä virka- ja työehtosopimuksista hyvinvointialueilla säädetään erikseen. Tehtävää, jossa käytetään julkista valtaa, hoidetaan virkasuhteessa. Tällaista tehtävää varten perustetaan virka. Perustellusta syystä henkilö voidaan kuitenkin ottaa tällaiseen tehtävään virkasuhteeseen myös ilman, että tehtävää varten on perustettu virka (Laki hyvinvointialueesta 92§). Viran perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää aluevaltuusto tai hyvinvointialueen hallintosäännössä määrätty muu toimielin. Kun virka, jossa ei käytetä julkista valtaa, tulee avoimeksi, se lakkautetaan. (Laki hyvinvointialueesta 93§).

Julkista valtaa käytetään tehtävissä, joissa

- tehtävän suorittaja voi lakiin perustuvan toimivaltansa perusteella yksipuolisesti päättää toisen edusta, oikeudesta tai velvollisuudesta
- tai tehtävissä, joissa tehtävän suorittaja voi lakiin perustuvan toimivaltansa nojalla yksipuolisesti antaa toista velvoittavan määräyksen
- tai muulla tavalla tosiasiallisesti puuttua toisen etuun tai oikeuteen tehtävässä, johon kuuluu esittelyä kunnallisessa päätöksentekoprosessissa
- tai tehtävässä, jossa käytetään kunnan delegoitua päätösvaltaa valmistelutoimenpiteissä, joilla on merkittävävaikutus julkisen vallan käyttöä koskevaan päätöksentekoon (vastuullinen valmistelu). (KT 2021)

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallituksen tehtäviin kuuluu perustaa hyvinvointialueella käytettävät virat työtehtävissä.

Vammaispalvelujen osaamiskeskukseen on hyvinvointialueen käynnistyessä yhdistynyt Vaalijalan kuntayhtymältä siirtynyt Pohjois-Savon poliklinikan sekä Kuopion kaupungin kehitysvammapoliklinikan toiminta. Osaamiskeskus tuottaa hyvinvointialueen peruspalveluita tukevia, vammaiskeskuksen erityisosaamista vaativia, lähetteellisiä palveluja koko hyvinvointialueen tarpeisiin. Osaamiskeskuksen tehtävänä on tutkimus- ja kuntoutusarviot, kuntoutussuunnitelmat, kuntoutusohjaus, lääkäri-, psykologi- ja sosiaalityöntekijäpalvelut, autismi-, kommunikaatio- ja neuropsykiatrisen valmennus ja ohjaus sekä seksuaalineuvonta. Lisäksi osaamiskeskuksen monialainen

työryhmä toimii uuden lain mukaisesti päätöksiä tekevänä vaativan tuen asiantuntijaryhmänä (mm. tahdon vastaiseen erityishuoltoon liittyvät tehtävät).

Vaalijalan kuntayhtymän Pohjois-Savon poliklinikalla on ollut käytössä psykologin työpanosta 2 htv ja Kuopion kaupungin kehitysvammapoliklinikalla 1 htv. Hyvinvointialueen käynnistymisen yhteydessä vammaispalveluiden osaamiskeskukseen on sijoittunut vain 1 virkaatekevä psykologi. Lisäksi on ostettu noin 1 htv psykologin työpanosta. Aiempaan verraten on psykologin resurssi tosiasiallisesti vähentynyt 1. htv:n verran. Tällä hetkellä näyttää, että valmisteluvaiheessa ei ole kyetty riittävästi turvaamaan osaamiskeskuksen psykologin resurssia eikä huomioimaan lain muutoksen myötä siirtynyttä lisätehtävää, päätöksiä tekevä asiantuntijaryhmän työtä. Päätöksiä tekevän asiantuntijatyöryhmän työhön menee psykologin työajasta 70% (-100%).

Vammaispalveluiden osaamiskeskuksen virkaatekevä psykologi on raportoinnut resurssivajeen vuoksi toteutumattomista palveluista. Tutkimusta odottaa tällä hetkellä noin 60 asiakasta ja odotusaika on kasvanut 2-3 kuukaudesta yli vuoteen. Jonossa on lasten autismitutkimuksia sekä useampia lasten ja aikuisten kriisiytyneitä tilanteita, joiden kohdalla on arvioitu olevan psykologin arviointi/konsultaatio/interventio tarve. Lisäksi aikuisten erotusdiagnostiset tutkimukset älyllisen kehitysvammaepäilyn tai autismissäilyiden osalta ovat jääneet toistaiseksi tekemättä.

Vammaispalveluiden osaamiskeskuksen tilanne on kompleksinen, mille on ominaista, että tilanteeseen liittyy useita eritasoisia muuttujia. Yhtenä muuttujana on uudelleenmuotoutunut vammaispalveluiden osaamiskeskus ja sen palvelutuotantoon tarvittavat riittävät henkilöstöresurssit. Selvitysten mukaan psykologin resurssi näyttää olevan riittämätön, jonka vuoksi aluehallitukselle esitetään perustettavaksi 2 psykologin virkaa.

Valmistelijan päätösehdotus:

Aluehallitukselle päättää perustaa 1.12.2023 lukien vammaispalvelujen osaamiskeskukseen 2 psykologin virkaa, joissa kelpoisuusvaatimuksena on terveydenhuollon ammattihenkilö, joka on suorittanut psykologian maisterin tutkinnon.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Psykologin virkojen perustaminen ei ole kustannusneutraali, mutta virkojen perustaminen on välttämätöntä lakisääteisten palvelujen järjestämisen turvaamiseksi.

Toimivallan peruste

hallintosääntö 64 §, kohta 2 sekä hallintosääntö 66 §, kohta 2.

Esittelijä

hyvinvointialuejohtaja

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää perustaa 1.12.2023 lukien vammaispalvelujen osaamiskeskukseen 2 psykologin virkaa, joissa

kelpoisuusvaatimuksena on terveydenhuollon ammattihenkilö, joka on suorittanut psykologian maisterin tutkinnon.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.